

Petneházi Gábor, SZTE BTK:

Szigorúan ellenőrzött mondatok. Gian Michele Bruto és a Rerum Ungaricarum libri

A velencei heterodox emigráns Gian Michele Bruto (1517-1592) Báthory István udvari történetírójaként 1574-től Gyulafehérváron, majd 1576-tól Krakkóban dolgozott monumentális magyar történeti művén. A Bonfini Decadesét folytató Rerum Ungaricarum libri célja az volt, hogy Mátyás király halálától egészen Báthory trónraléptéig olyan egységes narratívában mutassa be a magyar hanyatlás századát, amely egyszerre képes reprezentálni az önálló magyar alkotmányos rendiség kontinuitását és a Szapolyai ház uralmának legitimitását a Habsburg udvarral szemben. A munka elkészült, nyomtatásba azonban egy egylapos próbanyomat kivételével nem került, 19. századi kiadásához pedig már csak két erősen csonkult kézirat állt rendelkezésre. Elveszett műként volt számon tartva egészen 2020 júliusáig, amikor egy szerencsés véletlennek köszönhetően a trentói egykori jezsuita könyvtárból egy szinte teljesen ép, autográf korrekciókkal teli, kétezer oldalas kézírata került elő. A páratlan lelet feldolgozása még folyamatban van, de már a kutatás jelen kezdeti szakaszában is jóval többet tudhatunk általa a korabeli politikai nyilvánosság működéséről, illetve a politika és történetírás kapcsolatáról, mint korábban.